

NAZARÍN

Luis Buñuel, 1959

1717

ESTREA EN NUMAX: 13.04.2026 | V.O. | 92 min

En México, a inicios do século XX, o humilde cura Nazario comparte a súa pobreza cos necesitados que habitan o mesón Chanfa. Despois de protexer unha prostituta que provoca un incendio, Nazario vese obrigado a abandonar o lugar.

O pase inclúese no noso ciclo "Cinema + 100" no que recordamos a figura do gran actor Francisco Rabal (1926 - 2001) no centenario do seu nacemento.

«Rabal fai do pai Nazario un personaxe impotente. Unha obra mestra»

Antonio Albert, EL PAÍS

Entre crer e non crer

Por *Fernanda Solórzano*

Sedicioso, axitador, calumniador, pícaro, libertino, basto e farsante. Así era en verdade Xesucristo —vocifera un ateo desafiuzado, que busca botar o sacerdote católico que o asiste antes de morrer. Personaxes do Marqués de Sade no “Diálogo entre un moribundo e un cura” (1782), os dous reaparecen na película que Luis Buñuel lembra como unha das súas fillas favoritas: *Nazarín*, a historia dun cura aparvado polas andrómenas que ás veces se confunden coa fe. Na película, con todo, o cura non fai o papel de insensato que si fai no diálogo de Sade. Nazario, moi ao contrario, é o home máis cabal entre todos os católicos e ateos que ao longo da película cruzan palabra con el. Entre o diálogo maniqueo dos personaxes de Sade e as súas versións matizadas na escena de *Nazarín* median non só o gradual afastamento de Buñuel con respecto ao surrealismo, senón a empatía do director cos conflitos do pai Nazario, un home complexo e honesto, ante todo desencantado dos excesos da fe.

É o retrato de Xesucristo en Buñuel? Tamén, como o do sacerdote, moito máis benevolente que en Sade. Formado no impenetrable catolicismo español do principio do século pasado, o neno Luis xogaba a dicir misa mentres as súas irmás facían de freguesas. A fe era un imperativo ata que a Luis, aos catorce anos, asaltárono preguntas clave: onde van caber todos os mortos que resuciten no Xuízo Final? E para que ía servir este xuízo, se antes xa pasáramos por un individual e propio? A desaparición da fe en Buñuel teceu o seu reverso na forma dun ensaio cinematográfico persoal e continuo sobre o que el consideraba unha incompatibilidade entre catolicismo e vida. Os protagonistas de *Nazarín* e *Viridiana* son, segundo o propio Buñuel, Quixotes que chegado o momento aceptan ser só Alonsos Quijanos. Ambos sementan desastres e pelexas nos lugares polos que pasan. A súa práctica da caridade cristiá, sobre todo no caso de Nazario, é tomada como afronta ás leis da institución.

A dobre natureza do crente (sensato e coa lóxica suspendida, un Misterio por dereito propio) é o eco do dogma cristián que máis disertacións cinematográficas inspirou a Buñuel. Xesucristo debeu de ser vaidoso e risoño. Iso incomodábo menos que o seu crecente status como celebridade. “Foise apoderando dun lugar privilexiado en relación coas outras dúas persoas da Santísima Trindade”, quíxase no meu último suspiro. O herexe que cuestiona o dogma foi o seu personaxe favorito. Interesáballe, sobre todo, por ser un personaxe máis apaixonado e devoto que o cristián ao que decide rebater. No paseo polo fanatismo que é *A Vía Láctea* —o camiño sen cronoloxía lóxica de dous peregrinos cara a Santiago de Compostela— explora as seitas heréticas derivadas dos principais Misterios: a Trindade, a natureza dual de Cristo, a inmaculada concepción da Virxe, a transustanciación da Eucaristía, o libre albedrío do home e a orixe do Mal no mundo. A súa indagación na desviación cristiá é, por así dicilo, devota. Alén de considerar que a herexía inxecta saúde ao desenvolvemento dunha relixión, parécelle que é encomiable como fenómeno tan só por desprenderse dun principio de liberdade moral: ser a reacción dun crente ante as inconformidades do espírito humano, que aínda que podía derivar nunha defensa fanática da verdade privada, permitíase as extravagancias que o director entendía como fillas da creatividade. Breton, lembraba Buñuel, atopaba semellanzas entre surrealistas e herexes.

O entusiasmo polas coincidencias, a aceptación de imaxes e fantasías arbitrarias —as constantes do seu cinema que máis asumía como propias—, explícanse en Buñuel desde un ateísmo imbricado. Crer en Deus equivale a aceptar unha soa explicación da existencia; non crer, en cambio, conduce a aceptar o inexplicable do mundo. “Entre os dous misterios eu elixín o meu.” Isto axudábo a preservar a súa liberdade moral.